

Het Protestantisme in Brugge

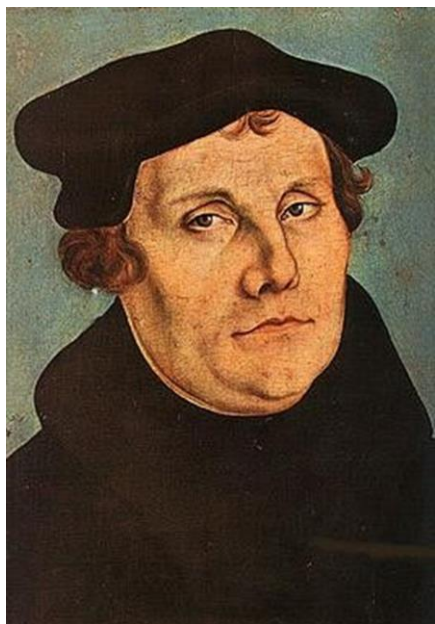
Ontstaan, groei, verval en wederopbloei

Geschreven door ds. Jannica de Prenter

**Informatieboekje Open Kerken
Protestantse Kerk Brugge**

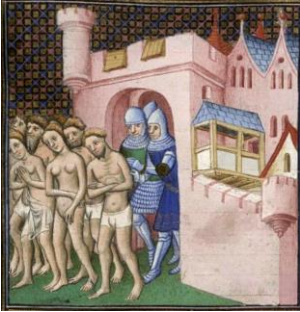
Maarten Luther

Op 31 oktober 1517, op de vooravond voor Allerheiligen, schrijft Maarten Luther een brief aan Albert van Brandenburg, de aartsbisschop van Maagdenburg en Mainz. Bij zijn brief voegde hij ook 95 stellingen toe tegen de aflatenpraktijk. Deze stellingen werden ook uitgehangen aan de deur van de slotkerk in Wittenberg. In de late Middeleeuwen komen de universiteiten tot bloei. Het uithangen van stellingen was een gebruikelijke gewoonte, waarmee men elkaar uitnodigde tot een dispuut. Luther was met zijn 95 stellingen niet uit op een kerkscheuring. Hij wilde een kritische discussie over de aflatenpraktijk.

In de late Middeleeuwen groeide de aflatenpraktijk uit tot een systeem van boetedoening. Het is de tijd waarin Europa geteisterd werd door de pest. De theologie is zwart omfloerst; centraal staan zonde, hel en vagevuur. Door een aflaat te bekomen zouden mensen hun tijd in het vagevuur kunnen verkorten. Aflaten konden verdiend worden door veel te bidden, door goede werken of door deze te kopen. Er ontstaat in de late Middeleeuwen steeds meer misbruik rond de aflaat. In de 11^e eeuw wordt de volledige aflaat ingevoerd om de kruistochten in Spanje – de Reconquista – aan te moedigen. De val van Constantinopel in 1453 betekent het einde van het Oost-Romeinse rijk. Paus Leo IX wil Rome weer groot maken, en besluit dat de aflaten gebruikt mogen worden om de bouw van de Sint-Pietersbasiliek in Rome te financieren. Luther reageert in zijn brief ook op een andere vorm van misbruik. Het kwam geregeld voor dat aflaten werden gekocht, voor het geval men zou zondigen. De aflaat werd meer en meer losgekoppeld van de biechtpraktijk. Luther geloofde aanvankelijk niet dat het aflatensysteem intrinsiek verkeerd was. Wel pleitte hij ervoor dat aflaten verbonden moeten zijn met inkeer en boete.

Luther was een Augustijnse monnik. Hij was niet uit op een kerkscheuring, maar verlangde naar een reformatie binnen de toenmalige Rooms-katholieke kerk.

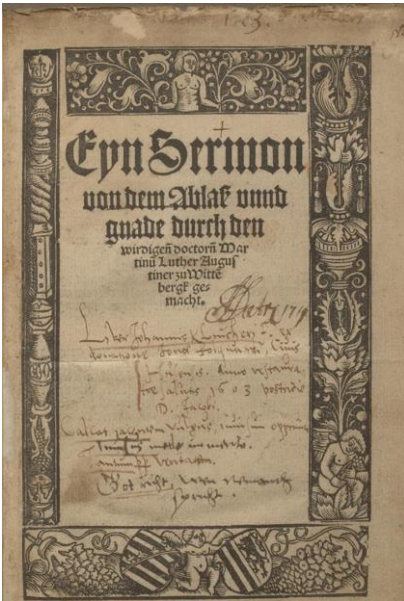
Pre-Reformatorische bewegingen: Katharisme, Jan Huss & Geert Groote

Luther was niet de eerste theoloog die voor een hervorming in de kerk pleitte. Enkele decennia voor Luther ontstonden er pre-reformatorische bewegingen in Europa die een leven van zuiverheid en eenvoud voorstonden. We noemen enkele voorbeelden. Het **Katharisme** was een Franse lekenbeweging die een leven van zuiverheid, eenvoud en armoede vooropzette. De Katharen kwamen in conflict met de autoriteiten in Rome vanwege hun dualistische opvatting van de Bijbel. De Katharen leden onder felle vervolgingen. Met de Albigenzische kruistochten (1209–1229) kwam er een einde aan het Katharisme. Een andere belangrijke figuur was **Jan Huss**. De kritiek van Jan Huss op het pausdom was geworteld in het westers schisma van 1378, waarbij de paus van Avignon en Rome elkaar tegenwerkten. Volgens Jan Huss claimden de pausen te veel politiek gezag. Ook trok hij de geldigheid in twijfel van sacramenten die uitgevoerd werden door zondige priesters. Jan Huss werd veroordeeld door het concilie van Konstanz (1414–1418). Net als de Katharen werden ook de Hussieten vervolgd. Een derde belangrijke pre-reformatorische beweging is de **‘Moderne Devotie’**. In Deventer stichtte Geert Groote (1340–1384) lekenkloosters. In deze nieuwe kloosterorde stond vroomheid, spiritualiteit, arbeid en nederigheid centraal. Ook deze beweging botste met Rome omdat er geen gelofte van kuisheid of armoede werd afgelegd.

“De bisschop is niet als een bespotter van de armen maar als hun verzorger aangesteld, als de rentmeester van de goederen van de armen en niet als de verkwister.”

Geert Groote

Pijlers van het Protestantisme

Luthers 95 stellingen over de aflaat verspreidden zich al snel door de opkomst van de boekdrukkunst. Kort na 31 oktober 1517 zijn de Augustijner monniken in Antwerpen en Gent op de hoogte van Luthers uitspraken. Luther heeft nooit grote handboeken geschreven. Zijn werk was reactionair en is bewaard gebleven in essays, preken en pamfletten. In zijn preek over 'aflaat en genade' (1518) legt Luther de grondslag voor het protestantisme, en formuleert hij drie belangrijke pijlers voor het protestantse geloof.

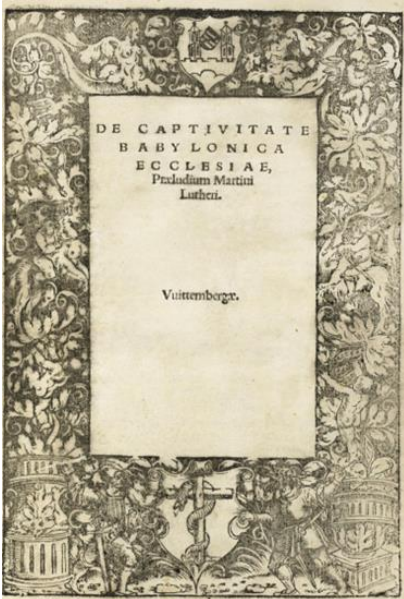
- ***Sola Gratia*** (alleen genade): de mens kan Gods genade niet verdienen door goede werken te doen. God bevrijdt mensen door zijn onvoorwaardelijke genade.
- ***Sola Scriptura*** (alleen de Schrift): alleen de Bijbel is de gezaghebbende bron over Gods genade.
- ***Sola Fide*** (alleen geloof): God eist geen offergaven. Hij vraagt ons te geloven met heel ons hart en heel ons verstand: "want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat hij zijn enige Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, het eeuwig leven heeft" (Joh 3:16).

In een latere fase van de Reformatie werden de ideeën van Luther door Melanchton, Johannes Calvijn en Ulrich Zwingli verder uitgewerkt in een systematische theologie.

Houten panelen, lessenaar & Statenbijbel

In 't Keerske zijn bijna alle belangrijke theologen uit de Reformatie terug te zien op de houten panelen in het trappenhuis. De kapel is sober ingericht en ademt de sfeer van 'Sola Scriptura'. Op de neogotische lessenaar met de adelaar ligt een typisch Nederlandse Statenbijbel die gedrukt is in 1727. Vanaf het begin van de Reformatie benadrukten de reformatoren dat alle mensen geroepen zijn om de Bijbel uit te leggen en te begrijpen. Luther baseerde zich niet op de Latijnse Vulgata, maar op de Hebreeuwse, Aramese en Griekse grondtekst. Samen met Melanchton en andere medewerkers werkt Luther aan een vertaling in het

vroeg hoog-Duits. In 1534 was de eerste Luther-Bijbel een feit. De Lage Landen zouden niet lang achterblijven. De Synode van Dordrecht (1618–1619) riep op tot het uitvaardigen van een Nederlandse vertaling van de oorspronkelijke Hebreeuwse en Griekse teksten. In 1619 gaf de Staten-Generaal toestemming voor dit project. Daarom wordt deze Bijbel ook wel ‘Statenbijbel’ genoemd.

Een andere visie op sacramenten

Met de geschriften van Luther ontstaat ook een andere visie op de sacramenten. In zijn *De Captivitate Babylonica* (1520) onderzoekt Luther de Schrift en concludeert hij dat de Bijbelse gegevens voor de meeste sacramenten zeer dun is. Van de zeven sacramenten van de Rooms-katholieke kerk behoudt Luther alleen de doop en het heilig Avondmaal. In de Reformatorische theologie wordt een andere visie op de eucharistie ontwikkeld. Protestantenv spreken niet van eucharistie maar van het 'laatste Avondmaal'. De leer van de transsubstantiatie – het idee dat brood en wijn letterlijk veranderen in het lichaam en bloed van Christus,

worden weersproken. Protestantenv zien de maaltijd van de Heer als een symbolische herdenking. Het laatste Avondmaal is een teken dat verwijst naar de werkelijkheid van Gods genade. Tegelijk is het Avondmaal ook een verzoeningsmaal, waarin de vergeving van zonden een belangrijke plaats krijgt. In de symbolische taal van dood en verrijzenis is Christus aanwezig in het hart van de gelovige en in de verzoening en solidariteit die de gemeenteleden met elkaar ervaren.

“In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: ‘Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken’. Zo nam hij na de maaltijd ook de beker en hij zei: ‘Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken’ (1 Kor 11:24-25).

Preekstoel en kruis

Elke zondag legt de predikant vanaf deze verhoogde kansel de Bijbellezingen uit. Net als de lessenaar, heeft ook de preekstoel een neogotische stijl. Het preekgestoelte symboliseert dat de predikant een leraar is van Gods Woord. Vaak wordt gezegd dat de preekstoel ook kan verwijzen naar de Bergrede, waar Jezus vanaf een heuvel tot het volk spreekt. In deze kapel staan geen beelden. Dat heeft alles te maken met het tweede gebod van de decaloog: 'Gij zult u geen gesneden beelden maken'. Protestantenvoeren God rechtstreeks in het Woord. Er is geen bemiddeling nodig van heiligen of iconen. Het kruis achter de avondmaalstafel is zonder corpus. Niet Jezus' dood wordt benadrukt, maar zijn opstanding. Zowel de houten lessenaar als de preekstoel zijn afkomstig uit de Oud-Engelse kerk in de Ezelstraat (Reylandtzaal). De arend op de lessenaar is een Bijbels symbool en verwijst naar Gods trouw (vgl. Deut 32:11-12).

Een andere visie op de ambten in de kerk

Het protestantisme heeft ook een andere opvatting over de ambten in de kerk. Eén van Luthers belangrijkste theologische ideeën is het 'algemeen priesterschap' van de gelovigen: de opvatting dat niet alleen priesters, maar ook leken geroepen zijn tot een 'heilig' leven. In de Reformatorische traditie zijn er drie ambten: het ambt van predikant, diaken en ouderling. Predikanten, diakenen en ouderlingen worden gekozen door de kerkleden; zij worden niet van bovenaf benoemd door een bisschop. In de meeste protestantse kerken is er gelijkheid tussen man en vrouw. Hoewel de meeste vertegenwoordigers van de Reformatie mannen waren, was er ook een vrouwelijke stem. Twee belangrijke vrouwelijke figuren waren **Argula van Grumbach** (1490–1564) en **Katharina Zell** (1497–1562).

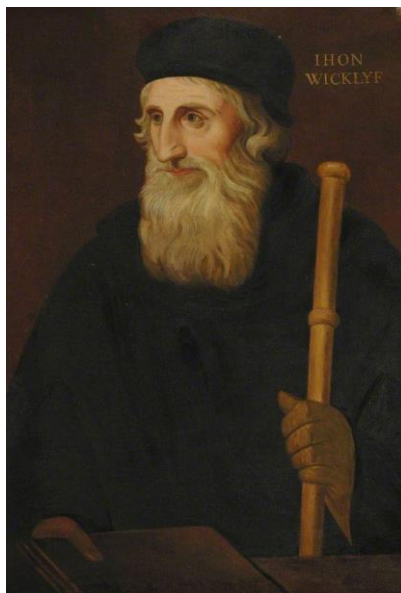
Argula van Grumbach schreef verschillende brieven aan Luther. Zij schreef ook aan de universiteit van Ingolstadt omdat Seehorfer – een andere vertegenwoordiger van de Reformatie – verbannen was. In deze brief schrijft ze ook over vrouwelijke godsbeelden. Argula schrijft nog zeven andere brieven die meer dan 300.000 keer herdrukt zijn. Typerend voor de Reformatie was de afwijzing van het kloosterleven. Heiligheid werd niet meer gezocht in het kloosterleven, maar in het gewone burgerleven. Predikanten waren gehuwde mannen. Vooral in de begintijd van de Reformatie werden protestanten zwaar vervolgd. Vaak moesten de vrouwen van predikanten het ontgelden omdat het priesterlijk huwelijk nog een taboe was. Eén van die mensen was Katharina Zell. In 1523 trouwde ze met de predikant Martinus

Zell. Ze ondervond veel belediging en minachting. Uiteindelijk werd ze samen met haar man geëxcommuniceerd door de kerk. Ze verdedigde haar huwelijk in een brief. Maar in diezelfde brief pleitte ze er ook voor om vrouwen een plek te geven in de kerk: “Paulus zegt: ‘vrouwen moeten zwijgen’. Ik antwoord: ik weet dat Paulus ook zegt in Galaten 3: in Christus is geen man of vrouw en in Joël zegt God: ‘ik zal mijn geest op alle vlees uitstorten en uw zonen en dochters zullen profeteren’”.

Avondmaalstafel en doopvont

In het midden van het liturgisch centrum staat de Avondmaalstafel. Elke maand viert de protestantse gemeenschap de maaltijd van de Heer. In 't Keerske kennen we een 'open avondmaal': iedereen die gedoopt is in een andere kerk is welkom om met ons mee te vieren. Naast de Avondmaalstafel staat de doopvont. De Avondmaalstafel en het liedbord werden door gemeenteleden van de protestantse kerk ontworpen. De doopvont komt uit de oude Engelse kerk. De Avondmaalstafel, het doopvont en de preekstoel zijn symbolisch geplaatst. Naast het Woord van God, dat de meest centrale plaats inneemt, staan de twee sacramenten: de doop en de viering van het Heilig Avondmaal.

De opkomst van het Protestantisme in Brugge

Nog voor de Reformatie, begint er een nieuwe wind te waaien in Brugge. In 1485 vermeldt Adrian de But, een monnik van de cisterciënzerabdij 'Ter Duinen' in zijn kronieken dat vier volgelingen van de Engelse theoloog **John Wycliff** op 5 juli 1485 werden onthoofd. Wycliff was net als Jan Hus een voorloper van de Reformatorische beweging. Wycliff nam een kritisch standpunt in ten opzichte van het gezag van de paus en de rijkdom van de kloosters. Wycliff behoort ook tot één van de eerste theologen die de Latijnse Vulgata vertaalde in het Engels. Hij werd veroordeeld door paus Gregorius IX en

Urbanus VI. Adrian de But vermeldt ook een groep Hussieten die sterk beïnvloed waren door John Wycliff. Door de opkomst van de boekdrukkunst worden Luthers 95 stellingen al snel in de Lage Landen verspreid. Al in het voorjaar van 1518 worden Luthers geschriften in Antwerpen gedrukt.

Lutheranen, Doopsgezinden en gereformeerden

In 1520 worden Luthers geschriften door de Brugse poorters verspreid. Eén van hen was **Hector van Dommele**, onder wiens leiding een vitale Lutherse gemeente vorm begint te krijgen. Omdat van Dommele de geschriften van Luther blijft verdedigen, eindigt hij op 12 oktober 1527 op de brandstapel. Toch blijft de Lutherse gemeente groeien, onder andere doordat er in 1547 honderden exemplaren van Luthers werk worden gedrukt door **Erasmus Vander Eecke**. Naast Hector van Dommele, waren ook **Jacobus Sprenger**, **Antheunis Vander Cloet**, **Wouter Basse** en **Ghysbrecht Gheeraerts** belangrijke figuren. Zij behoorden tot de eerste protestantse martelaren en werden verbrand of onthoofd.

In 1530 is er ook een doopsgezinde kerk in Brugge. De doopsgezinden of Mennonieten (naar de stichter Menno Simons) verwerven grote populariteit bij de arbeidersklasse. De doopsgezinden worden streng vervolgd. Tussen 1521 en 1587 worden 70 mensen ter dood gebracht. Onder hen zijn er 47 Mennonieten; veertien van hen waren vrouwen.

In de tweede helft van de zestiende eeuw komt het Calvinisme tot bloei in Brugge. Er ontstaat een Hervormde kerk die vooral de middenklasse, zoals kooplieden, handelaren en textielnijveraars aanspreekt. De groei van de gereformeerde gemeente wordt sterk beïnvloed door Engelse vluchtelingen, die naar de Nederlanden komen als Maria Tudor in 1553 aan de macht komt. De gereformeerde gemeente was gezegend met goed opgeleide predikanten. Eén van de stichters van de gereformeerde gemeente was **Karel de Koninck**, een uitgetreden priester uit de orde van de Karmel, die uit Engeland was gevlucht. Drie andere belangrijke predikanten die in 1552 naar Brugge kwamen

waren **Pierre le Roux**, **Philibert de la Haye** en **Jan sheer Lambrecht**. Alle drie preekten ze in de volkstaal: Pierre le Roux en Philibert de la Haye in het Frans en Jan sheer Lambrecht in het Vlaams. Een jaar later in 1553, werden le Roux, de la Haye en Lambrecht terechtgesteld. Niet veel later was het noodlot ook voor Karel de Koninck daar, en zou hij in 1557 eindigen op de brandstapel op de Burg. Toch groeide de gereformeerde kerk en telde zij in 1563 260 leden. Enkele jaren later, in 1567, waren er meer dan 3000 calvinisten in Brugge.

Lijst met predikanten

In de koffiezaal hangt een lijst met alle namen van de predikanten van de Lutherse, Doopsgezinde en Hervormde kerk. Velen van hen zijn onthoofd of verbrand. Sommigen werden zelfs levend begraven.

De periode van de Beeldenstorm

Door de toenemende invloed van het Humanisme werd het stadsbestuur van Brugge steeds terughoudender om met de inquisitie samen te werken. De relatie tussen het stadsbestuur en de inquisitie werd zo vijandig, dat er tussen 11 december 1562 en 11 maart 1566 geen executies meer plaatsvonden. Dit verandert wanneer op 10 augustus 1566 de beeldenstorm losbarst in Steenvoorde. In de Westhoek hadden steden als Poperinge, Ieper in Diksmuide zwaar te lijden onder de woedende meute

beeldenstormers. Een groot aantal kerken en kloosters wordt vernietigd. Brugge blijft bespaard van de verwoestingen omdat de magistraat van het 'Brugse Vrije' gewapende patrouilles instelde op de kerktorens en de bevolking voorzag van wapens. Tien maanden na de beeldenstorm arriveert **de hertog van Alva** in de Nederlanden. Op 5 september 1567 richt de hertog van Alva zijn gevreesde 'raad van beroerten' op, waardoor de inquisitie in Brugge vrij spel kreeg. Veel Bruggelingen krijgen opnieuw te maken met vervolging.

De periode van de Calvinistische republiek

Een belangrijke nieuwe fase is de periode van de Calvinistische republiek. Op 18 oktober 1576 wordt de pacificatie van Gent gesloten, die vooral te danken is aan het diplomatieke werk van Willem van Oranje. De strijdende partijen spraken af om elkaar steun en hulp te verlenen bij het verdrijven van de muitende Spaanse troepen en dat alle ballingen ongehinderd naar hun woonplaatsen konden terugkeren. Op godsdienstig vlak werd een voorlopige regeling getroffen: de geuzengebieden in Holland en Zeeland bleven Gereformeerd. In de andere gebieden behielden de katholieken hun monopolie, maar zouden de protestanten niet langer vervolgd worden. Het godsdienstvraagstuk bleef voor veel onrust zorgen. Slechts een jaar later, breekt op 28 oktober 1577 een opstand uit, en wordt de stad Gent onder leiding van **Jan van Hembyze** en **Francois van Ryhove** uitgeroepen tot Calvinistische republiek. Binnen enkele dagen hebben van Hembyze en van Ryhove grote delen van het graafschap van Vlaanderen in handen. Op 19 maart 1578 staat van Ryhove met zijn krijgsbende voor de poorten van Brugge en wordt ook het Brugse Vrije omgevormd tot een Calvinistische republiek. De republiek in Brugge was veel toleranter dan haar Gentse zusje. De magistraat liet parochiekerken opnieuw

openstellen voor de katholieke eredienst. De kapel van Sint-Jan en de kloosterkerken van de Karmelieten en Augustijnen werden toegewezen aan de Gereformeerden. Het Brugse magistratuur werd onder invloed van de successen die de Spaanse troepen en malcontenten behaalden steeds radicaler. Op 1 februari 1580 trad Brugge toe tot de Unie van Utrecht. Vanaf dan werd het protestantisme beschouwd als enige rechtmatige godsdienst. Stelselmatig werden katholieke rechten teruggeschroefd. Zowel de Sint-Walburgakerk, als de Sint-Jakobskerk, de Sint-Salvathorskerk, de Sint-Gilliskerk, de-Onze-Lieve-Vrouwekerk, en het Dominicanenklooster worden in gebruik genomen door de Nederlandstalige Gereformeerden. De Franstalige gemeente nam haar intrek in de Sint-Donaaskathedraal.

De kerken onder het kruis

De periode van de Calvinistische republiek komt tot een einde wanneer Brugge in 1584 wordt ingenomen door Alexander Farnese, de hertog van Parma. In tegenstelling tot Gent werd Brugge niet belegerd. Charles de Croy, de prins van Chimay, die door de Gereformeerden verkozen was als stadhouder van Vlaanderen, leverde de stad over aan Farnese. In maart 1584 weet Charles de Croy met hulp van de hertog van Parma een nieuw stadsbestuur te benoemen dat trouw zweerde aan de Spaanse vorst. De protestanten stonden voor de keus om zich te bekeren tot hetatholicisme of de stad te verlaten. Veel protestanten vluchten massaal naar het noorden. Ondertussen wordt het Rooms-katholieke leven hervat. Voor het Vlaams Protestantisme breekt de tijd van de *'kerken onder het kruis'* aan. Het protestantse leven gaat ondergrond en wordt vanaf nu streng onderdrukt. Van 1587 tot 1815 is er geen teken meer van protestants leven in Brugge.

Het Hugenotenkruis

Een belangrijk symbool voor het protestantisme in deze periode is het Franse Hugenotenkruis. Het kruis bestaat uit vier pijlvormige punten. Het kruis symboliseert niet alleen de dood van Christus, maar ook de opstandig. Wie goed kijkt, kan aan de buitenzijden van het kruis acht kleine kogeltjes ontdekken. De kogeltjes verwijzen naar de zaligsprekingen uit de Bergrede. Tussen de armen van het kruis zie je bloemblaadjes van een lelie. Bij de meeste hugenotenkruis-

sen zijn er drie bloemblaadjes te zien tussen de armen van het kruis. We tellen dus twaalf leliebaadjes: een symbolisch getal dat verwijst naar de twaalf apostelen. Net onder het kruis bevindt zich een duif: het symbool van de Heilige Geest. In deze kapel vindt u een hugenotenkruis op de muur naast de glazen deur. Het logo van de VPKB is ook gebaseerd op het hugenotenkruis.

Een nieuw tijdperk

Nieuw protestants leven ontstaat pas weer in 1814, wanneer met de 'vrede van Parijs' de noordelijke en zuidelijke Nederlanden verenigd worden onder **Willem I** en de protestanten opnieuw religieuze rechten krijgen. Tussen 1817 en 1830 ontstaat er in Brugge een nieuwe protestantse gemeenschap, wanneer in het voormalig Theresianenklooster in de Ezelstraat een garnizoenskerk werd opgericht voor de soldaten van Willem I. Vanaf dat moment is de garnizoens-predikant **ds. Altena** actief, en even later wordt de gemeente officieel erkend op 22 januari 1817. Tijdens de woelige jaren van de Belgische om-

wenteling vluchten Altena en vele andere protestanten naar Zeeland, omdat zij er vaak van beschuldigd werden te collaboreren met de 'Hollanders'.

De grondwet van België, die op 7 februari 1831 aanvaard wordt door het Nationaal Congres, betekent een nieuw begin voor het protestantisme in België. In artikel 14 werd de vrijheid van eredienst en haar openbare uitoefening, als ook de vrijheid van meningsuiting vastgelegd. In 1839 ontstaat de '*Bond van Protestants-Evangelische Kerken in België*', en wordt naast de katholieke, ook de protestantse eredienst erkend. In de daaropvolgende jaren sluiten verschillende protestantse kerken zich bij deze unie aan. In Brugge gebeurt dit in 1853 toen Bijbelcolporteur Stillemans naar Brugge werd gezonden. De Brugse protestanten waren tot dan toe ondergebracht onder classis Zeeuws-Vlaanderen of bij de Doopsgezinde kerk in Aardenburg. Door het werk van Stillemans werden ze opgenomen in de Bond van Protestants-Evangelische kerken in België. In 1886 werd een nieuw gebouw gekocht. Ruim 98 jaar lang zouden de protestanten hun eredienst houden in het woonhuis in de Witte Leertouwersstraat, nr. 47. Op 2 mei 1953 wordt de protestantse kerk van Brugge officieel erkend door de overheid. In de jaren '70 sluiten ook andere protestantse

tradities zich aan bij de Unie van Protestants-Evangelische kerken. Zo ontstond onze kerk: de Verenigde Protestantse Kerk van België.

Glas-in-loodraam

In de koffiezaal hangt een glas-in-loodraam waarop het heilig Avondmaal is afgebeeld. Het kunstwerk komt uit het oude gebouw en werd gemaakt door een voormalig kerklid. Het raam wordt nu tentoongesteld in een verlichte bak.

't Keerkse: een historische kapel

Na zware restauratiewerken in 1983, krijgen de Protestantse en de Anglicaanse gemeenschap van Brugge een nieuw gebouw voor hun eredienst toegewezen en verhuizen ze in eind 1984 naar 't Keerske. 't Keerke, ook wel Sint-Pieterskapel genoemd, behoort tot één van de oudste religieuze gebouwen van Brugge. De kapel werd in 1080 gesticht door **Robrecht de Vries**, de toenmalige graaf van Vlaanderen. De kerk bestond uit een bovenkapel die gewijd was aan de H. Petrus en werd daarom ook wel Sint-Pieterskapel genoemd; de onderkapel of krocht was gewijd aan de H. Katharina. De Sint-Pieterskapel werd omringd door twee kleinere kapellen die toegewijd waren aan Sint-Barbara en Sint-Maarten. De bovenkapel en de crypte werden in de Middeleeuwen gebruikt door verschillende gilden en ambachten. De voetbooggilde van Sint-Joris gebruikte de kapel minstens twee eeuwen voor haar erediensten. In 1380 werd de kapel nog verfraaid. In 1389, nog geen negen jaar later, wordt de kapel grotendeels verwoest door een brand. Met financiële steun van de stadsmagistraat kon de kapel herbouwd worden. In de vijftiende eeuw verhuist de Sint-Jorisgilde naar de Sint-Jorisstraat. Na de restauraties, zou de broederschap van de kaarsengieters de Sint-Pieterskapel gebruiken van 1590 tot 1723. De kaarsengieters verfraaiden de kapel met schilderijen en glasramen waarop wapenschilden te zien waren. Daarom wordt dit gebouw ook wel 'keerske' genoemd. Na de Franse revolutie raakt de Sint-Pieterskapel in verval en wordt ze voor verschillende doeleinden gebruikt. Zo fungeerde de kapel als herberg, theater en opslagplaats.

Orgel

De samenhang is een belangrijk element in de protestantse eredienst. Onder orgelbegeleiding klinken elke zondag psalmen en gezangen. Het tweeklavier-orgel werd in de vorige eeuw aangekocht bij de zeer gekende West-Vlaamse orgelmakerij Loncke.

Het protestantisme vandaag

Vandaag is de protestantse kerk van Brugge een diverse gemeenschap. Onze leden hebben verschillende achtergronden: sommigen zijn Luthers; anderen zijn gereformeerd of hebben een evangelische of katholieke achtergrond. We ervaren die verscheidenheid meestal als een zegen, maar soms ook als een uitdaging. De geschiedenis van het protestantisme is woelig. Katholieken en protestanten zagen elkaar vaak als vijanden. Vandaag spannen we ons in om bruggen te bouwen. We houden van onze protestantse traditie, maar willen vandaag een open en gastvrije gemeenschap zijn. We streven naar vriendschappelijke relaties met de andere Brugse kerkgenootschappen, en waar we kunnen werken we samen. We zijn immers allen broeders en zusters die samen het lichaam van Christus vormen. Jezus heeft gebeden: "laat hen allen één zijn, Vader, zoals u in mij bent en ik in U, laat hen zo ook in ons zijn" (Joh 17:21).

Vredeswake voor Oekraïne in de orthodoxe kerk op 9 maart 2022

